

Zadanie 1. (1 pkt)

Na podstawie akapitów 1. i 3. odpowiedz na pytanie, dlaczego tworzenie encyklopedii powszechnej jest niezwykle trudnym przedsięwzięciem. Wymień trzy powody.

np.: ogromny zakres przedstawianych zagadnień, próba ujęcia całości dostępnej wiedzy z wszystkich dziedzin, zachowanie naukowej ścisłości przy równoczesnej przystępności, skomplikowana organizacja pracy wielu osób, wysokie koszty opracowania i wydania; zadanie dotarcia do/bycia użytecznym dla jak największej liczby czytelników przy zachowaniu wysokiego poziomu

Zadanie 2. (1 pkt)

Podaj dwa powody uzasadniające celowość użycia liczb w akapicie 5.

np.: uwiarygodnienie wypowiedzi przez przytoczenie danych liczbowych, zademonstrowanie skali omawianego zjawiska, podparcie opinii o "największym czynie społecznym w dziejach" konkretnymi, sprawdzalnymi informacjami

Zadanie 3. (1 pkt)

Wymień trzy różnice między Wikipedią a tradycyjną encyklopedią.

Lp.	Wikipedia	Encyklopedia
1.	- redagować może ją każdy, kto ma na to ochotę, nie trzeba znać się na temacie - praca nad nią jest spontaniczna i szybka	- jest tworzona przez zespół specjalistów - praca nad nią jest żmudna i długotrwała - wysokie koszty stworzenia
2.	- hasła nie są zredagowane ostatecznie, można nad nimi dyskutować i je przekształcać	- w tradycyjnej książkowej formie nie jest dostępna dla wszystkich
3.	- jest tworzona zupełnie za darmo - jest dostępna dla każdego, dostęp darmowy - czerpana z niej wiedza jest mocno niepewna	- zawarte w niej informacje mają dużą gwarancję poprawności/rzetelności

Zadanie 4. (1 pkt)

Jaką funkcję w kompozycji całego tekstu pełni akapit 6.?

np.: akapit 6. łączy informacyjną wstępną część tekstu z wynikającą z niej analizą opinii o omawianym zjawisku i refleksją własną autora na jego temat

Zadanie 5. (1 pkt)

Wymień dwa powody uzasadniające uznanie przez autora sposobu tworzenia Wikipedii za anarchiczny.

- brak hierarchii tworzących Wikipedię
- całkowita darmowość przedsięwzięcia (nikt nie zarabia, nikt nie ponosi kosztów)
- swoboda i płynność w tworzeniu haseł
- swoboda dyskusji i sporów - forma otwarta
- każdy może być twórcą

Zadanie 6. (2 pkt)

Jakie środki językowe w akapitach 5. i 7. nadają tekstowi zabarwienie emocjonalne? Określ dwa i podaj przykład każdego z nich.

- wykrzyknienie: "Jest to chyba największy >>czyn społeczny<< w dziejach!"
- pytanie retoryczne: "Tylko skąd laik ma wiedzieć, które hasło należy do której kategorii"

Zadanie 7. (2 pkt)

W akapitach 7.–9. zostały wyliczone zarzuty formułowane pod adresem Wikipedii. Wymień dwa, z którymi autor artykułu się zgadza.

- np.: - brak kontroli nad jakością zamieszczanych haseł.....
- łatwość manipulacji treścią haseł
- przypadkowość w doborze haseł (brak hierarchii ważności).....
- nijakość / bezosobowość haseł

Zadanie 8. (1 pkt)

W akapicie 8. autor posłużył się przykładem. Wyjaśnij, jakie zjawisko nim zobrazował.

Autor, posługując się przykładem manipulacji politycznej w sieci, zilustrował nim zjawisko "wandalizmu" na stronach Wikipedii, wynikającego ze swobodnego dostępu internautów-"pseudoautorów" do tworzenia haseł

Zadanie 9. (1 pkt)

Wyjaśnij, jak autor ocenia Wikipedię jako źródło informacji (akapit 10).

np.: Autor ocenia Wikipedię dość pozytywnie ale z zastrzeżeniami. Uważa ją za łatwe w dostępie i szybkie w użyciu źródło informacji wstępnych, które nie może jednak zastąpić poważnej i rzetelnej publikacji naukowej. Wikipedia może być pomocna w dotarciu do innych, sprawdzonych źródeł informacji, należy jednak korzystać z niej ostrożnie - nie jest prawdziwym źródłem wiedzy.

Zadanie 10. (1 pkt)

Czym na tle całego tekstu wyróżnia się **sposób** formułowania opinii o Wikipedii w akapicie 10.?

np.: W akapicie 10. autor - dotychczas omawiający fakty i powszechne opinie - przyjmuje osobisty ton wypowiedzi, odnosząc się do własnych doświadczeń z omawianym zjawiskiem i formułując całkowicie prywatne wnioski.

Zadanie 11. (2 pkt)

Wyjaśnij, jakie funkcje w tekście pełni zacytowana w akapicie 11. metafora, którą posłużył się Newton. Wymień dwie.

np.: Przywołana metafora newtonowska uzmysławia odbiorcom tekstu, że Wikipedia nie mogłaby powstać, gdyby wcześniej nie istniały tradycyjne słowniki i encyklopedie (które również nie mogłyby powstać, gdyby nie wysiłki poprzedników ich twórców w celu przekazywania wiedzy). Odwołanie się do słynnego fizyka z jednej strony sygnalizuje odbiorcom, że autor artykułu jest osobą obytą/wykształconą; z drugiej zaś stanowi przykład odwołania się do uznanego autorytetu celem wzmocnienia siły perswazyjnej tekstu.

Zadanie 12. (2 pkt)

Każdemu punktowi linearnego planu artykułu przyporządkuj numery akapitów (pamiętaj, że jest to pełny plan całego tekstu, a więc obejmuje **wszystkie** akapity).

Numery akapitów

1. Informacje dotyczące tradycyjnej encyklopedii 1-3.....
2. Historia Wikipedii 4.....
3. Niebywały sukces internetowej encyklopedii 5.....
4. Zalety i wady nowego źródła informacji 6-9.....
5. Subiektywne odczucia autora 10.....
6. Podsumowanie rozważań 11.....

Zadanie 13. (2 pkt)

Dokończ zdania, wybierając słowa spośród podanych:

wnioskowanie, definiowanie, porównywanie, przeciwstawienie

1. Zdanie: *Encyklopedie to wielotomowe dzieła obejmujące całość wiedzy z najróżniejszych dziedzin* jest przykładem **definiowania**.....
2. Zdanie: *Ten anarchiczny sposób tworzenia encyklopedii oraz jej darmowy charakter wzbudzały wielkie emocje, oskarżenia, próby dyskredytacji z jednej strony, a deklaracje o prawdziwie wolnościowym i demokratycznym sposobie dystrybucji i upowszechniania wiedzy z drugiej* jest przykładem **przeciwstawienia**.....
3. Zdanie: *Biorąc pod uwagę popularność Wikipedii, można powiedzieć, [...] że „jeszcze nigdy tak wielu czytelników nie zawdzięczało tak wiele tak licznym autorom”* jest przykładem **wnioskowania**.....

Zadanie 14. (2 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując w odpowiedniej rubryce literę „I”, jeśli zdanie zawiera **informację**, lub literę „O”, jeśli w zdaniu jest wyrażona **opinia**.

Lp.	Zdanie	Odpowiedź
1.	Pierwsze encyklopedie, książki pod takim tytułem, zaczęły się pojawiać w XVI wieku.	I
2.	Tworzenie encyklopedii to wielkie przedsięwzięcie organizacyjne, finansowe i edytorskie.	I
3.	[...] jest to źródło informacji niezwykle użyteczne, ale wymagające dużej ostrożności.	O
4.	Świetne rezultaty przynosi porównanie treści tego samego hasła w kilku wersjach językowych.	O